

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Szerkesztőség és kiadóhivatal
hová a lapba szánt kéziratok
— reklamációk és —
előfizetési pénzek küldendők
— Maros-Vásárhely, —
Szentgyörgy-utca 9. szám.
— ev. ref. lelkészi lakás. —

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

A szomorú jövő.

Sok nyomdafesték fogyott már el a kívándorlás kérdésének vitájában.

Sok intő szózat, sok marasztaló kérelem hangzott el úgy a hivatalos közegek, mint az utrakelt családok itthon maradt tagjainak ajkairól . . . hasztalan. Az utrakelők száma nem apad. Nő rohamosan, mint a lejtős hegyoldalon megindult lavina, mely tör, zúz, rombol.

Eddig csak mintegy járványszerűleg ejtő hatalmába egyes megyéink lakosságát. Ma már . . .!? Nincs a szép magyar hazának megyéje, hol a kivándorlási láz ne venne erőt a köznépen és ne kelnének útra újabb és újabb rajok.

Mintha vészharang kondulását hallanám, mikor olvasom a havonként utrakelők számáról szóló statisztikai jelentést. Hej de sok, kiket inkább vonz a „Kárpáthia“, mint a „Kárpátok bérce“.

Mekkora vérveszteséget szenved a nemzet egy évben! Felér, sőt több, mint egy irtó véres háboru áldozatainak száma!

Minő veszedelmet jelent ez átkos áramlat különösen a nemzetiségi vidékeken. Szaporulat helyett folyton csökken a magyarság száma. A községek elvesztik magyar jellegüket.

Lesznek elnémult harangok! Jó éjszakát Ocskay brigadéros!!

Fájdalmas gondolatok Ránehezédnek lelkemre, mint az ólmos felhő.

Szabadulni akarok tőlük; nem tudok.

Thirring Gusztávnak a statisztikai hivatal igazgatójának egyik felolvasása zuditá reám e nyomasztó gondolatokat. Olvasom az irást. Új rém üti föl fejét. A statisztika számadatai életre kelnek, nem sejtett szomorú valóságról beszélnek. 1905. évi adatok szerint az ország évi szaporulata nem bírja ellensúlyozni a kivándorlás számbeli veszteségét *1905 évben negyvenezer lélekkel több vándorolt ki, mint a mennyi született.*

Nincs kezemnél statisztikai adat, hogy szám szerint hány ember mondott utolsó Istenhozádot a haza földjének.

Azt hiszem nem mondok sokat, ha 160.000-re teszem. Ennek ellenében 120.000 született. Számítsunk csak egy kissé. Az egy évi negyven ezer lélekszám veszteség — a mi valószínűleg még emelkedni fog — 10 év alatt négyszázezer embert jelent.

Ugyanezen idő alatt a népesség a kivándorlás következtében 1,600.000-rel csökken. A kétszeres veszteség 2 millió ember.

Erről beszél nekünk a statisztika! Hová fog e szomorú valóság vezetni? Legközelebbi népszámlálásunk aligha fog népességi szaporulatot jelezni s mi lesz a következmény?!

Észrevehetően megcsappan munka erő (ezt már ma is érezzük); fogy a nemzet fenntartó elem. Oly nyomasztó helyzet áll elő, oly neheznek lesznek a megélhetési viszonyok, hogy a mai uralkodó drágaságra is mint boldog korra fogunk visszaemlékezni. Bővebben nem is kell fejtegetni e szomorú jövő képét. Mindenki megalkothatja magának.

Ezt összetett kezekkel nézni nem lehet. Lejárt a pusztaság szemlélődés és dikciók kora, *Munkára hívok minden hazafit.* Az egyszerű az egyszerű földmivestől a földesurig mindenkit. Közös az érdek, ami kockán forog. A haza érdeke.

Gondolkozzanak a módozatok felől, melylyel gátat lehetne vetni a sorvasztó állapotnak. Szervezzék a megélhetés nehéz gondjaival küzdő népet valami módon oly célokra, melyeknél becsületes megélhetést lehetne biztosítani itthon is, hisz ennek az állandó országnak földje 40 millió embert helyes munkamegosztás és egészséges gazdasági viszonyok mellett könnyen eltarthat és vagyunk 20 millió.

Sokféle módja volna annak. Természetesen az ország különböző vidékei szerint más és más eszköz volna célra vezető. Mik ezek a módok? Nem részletezek. Aki érdeklődik az önmagától rá akad. Az egyszerű földmivest örömmel felvilágosítja lelkésze, tanítója.

Jelszó az volna mégis: tömöríteni a népet a közös cél érdekében: új műveleti ágak, télen üzhető kézi jól jövedelmező foglalkozások meghonosítására.

Elismerem, hogy efféle munkától idegenkedik a mi népünk. De hát kérdelem: az északi sarkoktól elszabadult jégóriások nem olvadnak-e el a nap melegétől? Nincs az a közöny amit kitartó, odaadó munka révén meg ne lehetne törni

Addig nehéz csak míg egy pár lelkesebb, könnyebben rábeszélhető családot megnyerünk eszméink, céljaink megvalósítására. S ha látja a többi sikert, munkánk könnyű. A siker mindig tömegvonzó.

Csak egy buzgó ember kellene minden pusztulásnak indult községben s ha ilyen akad kevesebb botot vágnak a határon utitársul s a statisztika sem beszél ily szomorú jövőről.

Munkára fel.

i. ő.

A miről a természet beszél.

A hosszas és türelmünket már már kockára tevő tél hidege megszűnt. A fagyos rög fölengedt. A lány, rügyfakasztó szellő utrakelt. Rövid pár nap multával a természet új ruhát ölt magára. Mily rohamos a természet munkálkodása. Minő hatalmas, mily végzetlen erő ez, melynek létezéséről — az utszéli fütől kezdve a kenyéradó kalászig — minden növényzet életre kelése, életműködése, fejlődése oly hangosan beszél.

Honnan és kitől ered ez emberfeletti bölcseséget visszatükröző életműködés, melynek minden egyes mozzanata egy másik mozzanattal szoros, láncszerű összefüggésben van.

Nem új kérdés! Minden ember elméjében megszületik és minden ember gyakran gondolkodik felette. Az egyszerű földmives az eke mellett vagy más mezei munka végzése alkalmával. A kenyérét tollal kereső ember elméjében is életre kel e kérdés, midőn mintegy megújodott lélekkel szívja be a balzsamos üde tavaszi léget.

Nem új, de nagy kérdés, mely óriás kérdőjel gyanánt mintegy megerősödve tolokodik elénk a természet ébredésekor.

Nem új, de örök kérdése volt az emberiségnek. A teremtő Isten kezéből kikerült gondolkodni tudó emberrel együtt született s csak utolsó emberrel együtt semmisül meg.

Mikor az ember e kérdés tudatára jutott lett igazán emberré. E kérdés vezette a vallás révén az Isren fogalmára s e fogalom avatta fel őt a teremtés koronájává.

De az emberi elme nyughatatlan, kíváncsi s kicsiny, véges tudásában gögös és elbizakodott. A mint elleste a természet, mintegy magát eláruló törvényeit, melyek évezredek óta gépszerű pontossággal megisméltődnek, azt hitte az „óriás kérdőjel“-ről a teremtés titkáról, a természet életműködéséről is le tudja rántani a titkotfedő leplet s akkor a vallás, az Isten feleslegessé lesz, s míg él korlátlan uralmat élvez e földön s földi életét úgy rendezi be, ahogy neki legjobb, legkellemesebb.

Balga emberi ész! Az „óriás kérdőjel“-lel úgy jártál, mint aki lidércfény után fut. Remélted, hitted sőt kezeidet is fogásra készen kinyujtád és siker helyett nyakig süppedtél a zsombékba. Irásaink 4—6 ezer esztendőről szólanak, melyekben mindenütt meg lehet találni az emberi elme fáradozásának, küzdelmeinek — olykor vérverejtékes — nyomait.

Tagadhatatlan nagy utat tett meg az emberi elme. Tanult sokat. Olyat is, miről csak évtizedekkel ezelőtt álmodni sem mert.

Piramist lehetne rakni a felfedezett és használatba vett természeti törvényekből, melyeken sarkalik

egész életünk berendezése és melyekre mint lépcsőfokra támaszkodva újabb törvények után kutatunk.

Hosszas és áldozatokban gazdag, küzdelmes korszakok eredménye az emberiség életének mai állapota. Hegyet, meredek hegyet másztunk s mikor már csucsára jutottunk a csucs magasbra nőtt és nő folyton valahányszor megközelítjük s a nagy kérdés a teremtés titka a természeti erők miben léte eredete ismét csak előttünk van a maga titokzatos köntösében

Mély tenger a természet. A megismert természeti törvények csak egy csepp vizet alkotnak a létező, de nem ismert törvények tömegéhez képest.

Bármelyik ismeretes törvényre támaszkodva indulsz útnak a titkok titkát nem ismered meg, más feleletet nem adhatsz e kérdésekre: Isten teremtette a világot. Az egész természetben az ő véghetlen hatalma ereje és bölcsessége nyilvánul.

Ne keresd azért balga emberi ész a természet erők lényegét.

Isten hatalma az. Hiába állítod össze vegykonyhádban a tojást alkatrészeiből vagy a buza szemét Tested fenntartására táplálékul megfelel, de hogy a tojás életre keljen vagy a buza csirázni kezdjen; azt nem éred el soha. Ennek tudását már Isten magának tartotta fenn. Lehet benne törvény s tán végtelen egyszerű, de az emberi észnek igen magas nem csak a múltban, jelenben, de ez lesz mindörökké is.

Eredménytelen munka a kérdés kutatása. Gondolkozni felette: jó. Istenhez emelkedik a lélek, vele társalog, alkotásaiban gyönyörködik s a hit megnyugtató birodalmába jutunk.

Sz. J.

Giczei Diószeghy Mór. (1859—1907.)

Nem ismeretlen név olvasóink előtt.

Egyik kedves, szorgalmas munkatársunk volt. Gyakran keresett föl humoros tárcáival, melyekben szeretetének fő tárgyát: a családi élet intimitását tárta fel. A sok gyermekkel megáldott családi életben előforduló nagy eseményeket (új ruha stb.) rajzolta meg közvetlen egyszerűséggel, nyíltsággal, semmit sem szépítve a dolgot. Írásait olvasva vele éreztünk, vele szenvedtünk. Szenvetünk, mert saját nyomorúságát öltöztette a humor köntösébe. Az élet, a kálvinista papi élet sanyaruságai nem ejték kétségbe. Az elkecsereedés nem törte meg munka kedvét. Vig kedélye mindig győzedelmeskedett az élet sanyarusága felett. Lankadatlan munkakedvvel, önzetlen munkássággal szolgálta egyházát az érkávási parochián. Majdnem egy negyedszázadig hirdette a kálvinista egyház igéjét. Nagy családdal áldotta meg az Úr. Nyolc, nagyobb részben kiskorú gyermeke állotta körül rava-

talát a rajongásig szeretett feleség védszárnyai alatt, kiknek fájdalmában őszinte részvétellel osztozott szeretett gyülekezete és egyházmegyéjének papsága.

Legyen a hant könnyű, mely korán sirba dől porait takarja. A vigasztalás angyala látogassa meg az özvegy és árvák szívét s lakozzék náluk, hogy nyerjenek az Úr ereje által erőt a nagy csapás elviselésére.

Isten igéje.

Isten mindenütt jelen van.

Egyszerű kis mese jut eszembe. Már nem tudom kitől, mikor hallottam, hol olvastam. Tán a gyermekkor valamelyik ünnepélyes pillanatában mondták nekem, mikor leszállt a lelkekbe az ihlet, az Isten.

A szülők kimentek korán reggel a mezőre, kis fiukat, kis leányukat otthon hagyták házőrzőnek. A kicsinyek játszadoztak, kergetőztek, lepkét fogtak, a fűben henteregtek, míg elfáradtak és szomjuságot kezdtek érezni. Mi tévők légyenek, hogy segítve legyen bajukon. Egyszer csak eszibe jut az egyiknek, hogy anyjuk a reggel, nagy lábos tejet vitt le a pincébe, hol oly sötét volt, hogy gyertyát kellett gyújtani. A lejároról látták is, a mint a frissen fejt tejet az asztalra tették volt. „Hozzunk magunknak kanalat és együnk a jó tejből“ — mondta a fiucska. „De hátha meglát valaki“ — vetette ellen a leány — „akkor baj lesz.“ — „Hiszen ki lásson meg? Nincs sehol senki sem.“ „Isten mindenütt jelen van“, mondta a lány. „Oh, hiszen Isten ha meg is lát, nem mondja el senkinek“ okoskodott tovább a fiucska. S a két gyermek kanalat hozott magának és vigyázva lement a pincébe. Leérve, eleinte nem láttak semmit, míg lassan szemük hozzászokott a sötétséghez és észrevették az asztalra tett tejet is. Most egyszer erőt vett rajtuk a habozás, de végre odalopóztak az asztalhoz és már be akarták meríteni a tejbe kanalukat, hogy vágyukat teljesítsék. Ebben a pillanatban egy napsugár lopózott be az ajtónyíláson és egyenesen a két gyermek fejét világitotta meg, a kik most rémülten néztek egymásnak arcába: „Megláttak bennünket!“ kiáltották és a két kanál csörömpölve esett az asztalra. A következő pillanatban rémülten szaladt ki a két bűnös a pincéből és meg sem álltak addig, míg a kert végében álló kedvenc padjukon biztonságban nem érezték magukat. Itt aztán kitört rajtuk a félelem és sirtak, zokogtak keservesen, hosszú ideig. Így, pihegve, a sirástól kimerülve találta anyjuk az összeölekezett gyermekeket, kik megijedt arca láttára újra sirni kezdtek és sok időbe került, míg ki lehetett venni a gyermekekből hogy mi történt. Egy-egy csókkal megvigasztalta a kicsinyeket és azután lement a pincébe, hogy megnézze az oly nagy keserőséget okozott tejet. Az érintetlen volt, a lábas mellett feküdt még a két kanál.

A gyermekek nem merték követni, hanem még mindig ott ültek a padon, várva a történendőket. Egy tányér tejjel látták feléjük közeledni anyjukat: „Ezt Isten küldi nektek, mert engedelmeskedtetek neki. Jól jegyezzétek meg magatoknak, hogy csak a gonosz ember tesz olyant a mi rossz, mert azt hiszi, hogy senki sem tudja meg. A jó ember tudja, hogy minden kitudódik, „Isten mineenütt jelen van. Ez a lelkiismeret.“

Egyszerű kis mese, de gyönyörű szép erkölcsi tartalma. A lelkiismeret! Hányan és hányan tesznek úgy, mint az a két gyermek, de sajnos a napsugár, a jónak utolsó intése nem mindig akadályozza meg őket tettükben.

A szegény paraszt ember, kiben a nevelés, a vallásnak igazi átértése nem fejleszthette ki annyira a belső ösztönt, igazán csak úgy csinál, mint a kicsinyek és ha egyszer megtörtént vele, hogy sikerült a rosszat büntetlenül elkövetnie, a lelkiismeret gyöngye plántája elfonyad s mikor ismét elköveti a bűnt kétszer, háromszor, számtalanszor, kihal egészen.

Az erkölcsi érzék teremtése, fejlesztése nem könnyű dolog, de meg kell tennünk. Hol van ott még nyoma is annak, a ki úgy gondolkozik, hogy sok teremtett a szomszédnak, el lehet venni belőle. Pedig ez a paraszt lelkiismerete, erkölcsi felfogása. És ha megtámadod, hogy csak el vette, mert neki nem volt, ha pedig tolvajnak nevezed, tiltakozik az ellen, mert ő pénzt sohasem lopott, ő hát becsületes ember.

A lelkiismeret a nevelés dolga. A vadonban született és ott élő embernek hiányzik, a gyermek pedig, ki tudja, hogy mi szabad és mi nem szabad, más fejleszti azt.

A paraszt ember lelkében gyermekkort él, tudja is a szabad és a tiltott közötti különbséget, de mégis lop mindent csak pénzt nem. Miért van ez? Hibásan van lelkiismerete nevelve, mert ettől, ennek helyes alkalmazásától függ, hogy a jó és jó és a rossz és rossz közötti különbséget felfogja, ettől függ lelkiismeretének érzékeny fogékonysága.

Az erkölcsileg neveltséggel rendelkező ember nem azért irtózik a jellemtelen tétől, hogy az kitudódik, hanem benső becsületesség uralkodik benne, mely önmagáért a tiszta lelki boldogságért vezeti tetteit.

Dr. Dékányi Kálmán.

Kegyesség útja.

Pokolba . . .

Nem messze a templomtól a korcsma. Dél előtt a templomba mennek délután a korcsmába.

Már minden elő van készítve, ami a lelket megrontsa. Hordókban és palaczkokban várja őket a szesz,

a pokoli tűz, mely felgyújtja testök összes indulatait, hogy ezek azután az örvénybe hajtsák a szellemet.

. Lángol már az elme, az ereken tűz van és az idegekben szilajság tombol.

Megszólal a zene s valami fékezhetetlen eső ragadja a legényt és lányt. S a zene isteneinél hánykódva, dobálódzva adják át magukat a táncznak.

— Így, így a pokol felé, rémes mélységbe mindnyájan!

„Hová rohantok, ti szegény szerencsétlenek?“

„Hajrá! Hajrá! Tovább, tovább!“

„Édes fiam, édes lányom a pokol kapuja az; maradj, ne menj!“

„Bocsáss anyám, bocsáss és ne tarts vissza. Ha élek, halok; de bocsáss. — És ha nem bocsátasz erővel megyek.“

„El fogsz veszni mindörökké édes gyermekem!“

„Ne gondold velem. Hajrá, hajrá! — Tovább, tovább! Gyorsabban! Jaj, jaj, jaj!“

Egyik a másik után a rémes mélységbe zuhan.

— S az ördög tovább dudál: Hajrá!

Kozma Márton.

A mennybe . . .

Az út meredek, a haladás nehéz; de akik mennek egymást támogatják s aki elesett azt felemelik. — Megtörténik, hogy egyik-másik vissza fordul s a lejtőn lefelé fut. De a többiek mégis elérik a tetőt, ahol ama „dicső város“ van.

„Hová mentek utazók?“

„Megyünk örök hazánkba ahol várnak ránk.“

„Az út nehéz és meredek, elfáradtok, kimerültök ne menjetek.“

„A mester, aki vezet, ad nekünk erőt, a cél nincs messze elérjük mielőbb.“

„De hisz megvérez a tövis s jöhet fergetek és sziklákat gördíthet ellenetek.“

„Bár milyen seb ellen van orvosunk, Ő segít és mi mindent eléhozunk. Vihar is kitörhet kegyetlenül, de Urunk szavára lecsendesül.“

„De tudjátok-e, hogy milyen út az, amelyen haladtok?“

„Igen mi tudjuk jól, ez a keskeny út, ez az igazság a békeséges türelem s a szeretet és békeség útja. És az erő mellyel törünk felfelé azaz élő hit.“

Óh jertek ti is velünk! Mennybe fel egyenest, Óh ezért küzdeni érdemes!

Kozma Márton.

Vegyétek, egyétek, ez az én testem! igitatok ebből mindnyájan; mert ez az én vérem, mely új testamentumnak vére: mely sokaknak bűnök bocsánatjára kiontatik.

Mát. XXVI: 26, 28.

Mai képünkhöz.

A középkor, a gondolatrabság kora mindenféle intézményre reányomta a maga jellemző bélyegét. A büntetések terén a középkor szelleme egyfelől a kérelhetetlen szigorban, másfelől a nyilvános megszégyenítésekben nyilvánult. A megszégyenítő büntetéseknek több neme volt: megvesszőzés, szégyenkorona, kaloda. Az utóbbit rendszeren akkor alkalmazták, ha valaki erkölcsstelen életet élt, vagy istenkáromlást kö-

vetett el, vagy ha beszélőképességét mások ócsárlására használta. Az elítéltet kalodába zárva a város legforgalmasabb helyén pellengézték ki. A jövőmenők büntetés nélkül csufolhatták, ingerelhetők sőt köpködhettek is a szerencsétleneket. Megalázó büntetés volt a kaloda, egyszersmind elrettentő is. Nagyobb tisztelettel is emlegették ez Isten nevét a kaloda korában, mint manapság.

H i r e k.

Olvasd a bibliát.

Jákob látomása.

(Mózes I. k. 28, 1—5. és 10—22.)

Jákob története ismét egy újabb vonást mutat az Isten országának fejlődésben. Meglátjuk itt, hogy nem a mi érdemünk szerint áld meg minket az Úr, hanem az ő kegyelme szerint. Ézsau és Jákobban két ellentétes irány áll előttünk; az egyik minden boldogságát földi örömeiktől várja s a mellett megveti az isteni áldást; a másoknak, noha bűnös ember, mégis szíve mélyében él a vágy, hogy Isten gyermeke lehessen.

Arany mondás:

Az Úr megőrzi a te kimeneteledet és bemeneteledet mostantól fogva mindörökké.

Oktató jegyzetek:

I. Az Isten kegyelme.

Jákob súlyos bűnbe esett, mikor anyjával együtt gonosz eszközöket használt, hogy az áldást megszerezze magának. Ámde senki sincs, a ki igazságával dicsekedhetnék az Úr előtt. Nem a mi jóságunk szerint választ minket az Isten üdvösségre, hanem az ő kegyelme és irgalmassága szerint. Az Úr Ábrahámval kötött szövetség miatt szól Jákobhoz, azért vezeti, megőrzi s gondoskodik róla mindenképen. Mennyivel bátrabban folytathatta most útját mikor tudta, hogy az Isten vele van. Mi is bizhatunk abban hogy velünk van minden utainkon: nemcsak az Ábrahámval kötött szövetség miatt, hanem mert Jézus leszállott e földre mint az élő út, melyen Istenhez juthatunk. Most már nemcsak angyalok közvetítik imáinkat, hanem maga az Isten fia, ki esedezik érettünk. Ő benne bizván, tudjuk, hogy megőrzi Isten a mi kimenetelünket és bemenetelünket.

II. Jákob elhatározása.

Új elhatározással folytatta Jákob az ő útját. Nem elégedett meg azzal, hogy csak szóval fejezze ki háláját; szolgálni is akart az Úrnak életével, vagyonával. Ha mi valahol éreztük az Isten áldását, tegyünk mi is fogadást. A hol jót tett velünk, az legyen nekünk is egy-egy Béthel, mely újabb engedelmességre, nagyobb hitre vezet. Mennyivel többet jelentett ki nekünk az Úr, mint Jákobnak. Legyen tehát még erősebb a mi elhatározásunk is Jézus-ért élek, érte meghalok, övé maradok életben, holtamban.

1692-ben egy fiatal nemes ember a brandenburgi sereggel háboruba ment. Brüsszelben súlyos betegségbe esett. Mikor betegágyán feküdt, megtért az Istenhez s tőle kért gyógyítást. Egyszer behívta inasát tanunak, mert fogadást akart tenni az Úrnak s így szólt: „Oh Isten, ha ismét visszatérhetek családomhoz, egész életemet a te szolgálatodra szentelem. Az Úr könyörült rajta s a fiatal ember be is váltotta fogadását. Báró Canstein volt ez, a eiree hallei biblia-intézet alapítója, ki csaknem egész vagyonát a Franke féle árvaháznak juttatta.

— **Rákóczi ünnepélyek** E héten április 5-én mult 200 éve annak, hogy I. Rákóczi Ferencet Maros-Vásárhelyen az erdélyi fejedelmi székbe beiktatták. Maros-Vásárhely városi tanácsa az évforduló alkalmából egyelőre csak diszközgyűléssel adózik a nagy fejedelem emlékének. Csak egyelőre, mert még ez év folyamán nagyszabású ünnepély keretében fogja megtartani a már öntés alatt álló Rákóczy szobor leleplezését. Erdélyben tudomásunk szerint csak Torda

az egyedüli város — Maros-Vásárhelyen kívül — hol ünnepélyes keretben megemlékeznek dicső fejedelmünkről.

— **Árpád emlékünnepély.** A történettudósok és régészek munkálkodását Wekerle László mint az emlékünnepély rendező-bizottságának tagja körültekintő kritika tárgyává tette melynek eredménye, hogy valóban Fehéregyház határában temették el a nagy honalapítónkat és a mai Fehéregyház ép azon helyen áll, ahol 1000 évvel ezelőtt. Így hát végre, ha hosszas vajudas után is leróhatja sírhelye körül az utókor háláját.

— **Gyermeknap.** Az országos gyermekvédő egyesület szózatát hazánk tekintélyesebb és nagyobb forgalmn kereskedői és üzlettulajdonosai megértették, magokévá tették. Kötelezték magukat, hogy az április 2-ai pénztárforgalmuk bizonyos százalékát az egyesület humanus céljaira átengedik. A nemes elhatározás, keresztyéni áldozatkészség önmagát dicséri.

— **A romániai parasztlázadás.** Románia gazdasági életét már már megsemmisítéssel fenyegető parasztlázadás szünőfélben van. Azokon a helyeken, hol a mozgalom keletkezett már a rend és nyugalom helyre állt. A tüzelő ágyuk moraja magához térítette a fékevesztett tömeget s a kormány felhívásának is meg van a kellő eredménye. Talán egy hét sem szükséges, hogy minden visszatérjen a rendes kerékvágásba.

— **Gazdáink figyelmébe.** A földmívelési miniszter törvényjavaslatot nyújtott be a napokban a képviselőházhoz, hogy mindazon községekben melyekben a mult évben a sáskajárás nagyobb mértékben lépett föl, az előljárásság éber figyelemmel kísérelje a sáskák megjelenését, s a hol nagyobb tömegekben jelénnének meg, azonnal tegyenek jelentést a rovarügyi állomásnak. Jó lesz gazdáinknak is megfigyelni a sáskák megjelenését s legott védekezni ellenük, mert a kikelés után két hétre megszárnasodnak s ekkor már felette nehéz sőt sikertelen a pusztítás.

— **A marosvásárhelyi alkohol ellenes szövetség mozgalmáról és sikeréről.** Ifju egyesület, melynek célja nemes és magasztos. A legnagyobb átoktól a szesz élvezetének szenvedélyétől akarja megszabadítani embertársainkat. A vezetőség buzgalma dicséretes eredményt mutat már fel ily rövid idő alatt is. Az előttünk fekvő kis füzetben közölt jelentés szerint körülbelül 60 helyen, részben Maros-Torda, részben a szomszéd megyék közelebbi községekben alakultak fiók szervezetek, szép számú tagokkal. Az egyesület havi folyóiratot ad ki, melyben tanulságos felolvasások jelennek meg. A legutóbbi füzetben a jóváhagyott alapszabályok is közölve. Ajánljuk a nemes célért lelkesedni, munkálni tudó olvasóink figyelmébe. Bár minden községben akadna egy-egy lelkes kezdeményező emberbarát.

— **A felekezeti jóbékesség példája.** Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter a kultusztárca költségvetésének tárgyalása alkalmával mondott beszédében szinte himnuszot zengett a felekezeti jóbékesség felől. Hogy ez minő alapokon nyugodott, mutatja az az eset, a melyet az „Evang. Őrálló“ február 22-iki száma tesz szóvá. Azt közli a nevezett lap, hiteles tudósítás alapján, hogy a zayugróci róm. katb plébános, febr. 10-én megtörtént beiktatása alkalmából meghívta magához ebédre Reisz Károly evang. lelkészt is. Kutwaser István nyitrai kanonok azonban, a ki szintén meg volt hiva, levelet írt a plébánosnak, a melyben kijelentette, hogy ő az evangélikus lelkésszel egy asztalhoz nem ül s ha mégis jelen lesz, ő távol marad. Bizony szomorú, ha ilyeneket követnek el egyes fanatikusok!

— **A világ legdrágább könyve.** A pápa nemrég értékes ajándékot kapott Braziliából az alkalomból, hogy az első délamerikai bibornokot kinevezte. Az ajándék egy könyv, a melynek kötése brazíliai színarany és gazdagon ki van rakva drágakövel. A kötés közepén gyémántokból és smaragdokból a pápa monogramja van művésziesen kidolgozva. A könyv első lapját a pápa mellképe díszíti, kilencven gyémánt között a könyv lapjai hártavékonyaságu aranyból vannak készítve és egy térkép is van mellékelve a könyv mellé melyen minden nagyobb város helyét egy-egy 8 karátos gyémánttal jelölték meg. A drága könyvet közadakozás útján készítették.

— **Sass Bélát,** a debreceni theologia érdeemes, fáradhatatlan tevékenységű tanárát a király a III. osztályu vaskoronarenddel tüntette ki, azon érdemei elismerésül, miket a ref. egyház legfőbb törvényhozói és kormányzói működése körül szerzett. Az érdemrendet Bánffy Dezső báró, a zsinat világi elnöke tüzte mellére s hosszabb beszédben sorolta fel Sass Béla érdemeit. Kivánjuk, hogy a megérdemelt jutalmat sokáig viselje!

— **Mentő hajó.** Az üdv hadserege — protestáns felekezet — a Norvég tengeren egy mentő hajót tart fenn, mely 1900 óta a jelen évig megmentett 9 hajót az elsüllyedéstől és 30 embert az elpusztulástól. Ezenkívül 215 hajónak és 746 embernek volt segítségére a veszélyben. Mult évben éppen 59 hajót és 200 utast mentett meg. — Ilyen mentő hajónak kellene lenni az élet tengerén minden egyháznak! De vajjon így van e?

— **Protestáns világyűlés Rómában.** Május 22. és 23-án a protestáns vasárnapi iskolák világszövetsége gyűlést tart Rómában. A magyar vasárnapi iskolás tanítók közül it többen mennek oda.

— **A magyar korona őrző helyei.** Pozsony az osztrák határhoz legközelebb eső toronyban, mely 1567-től 1571-ig II. Frigyesnek, a fogoly szász-veimari hercegnek, szomorú tartzkodási helyül szolgált, több-

ször őrizték a magyar szent koronát. Midőn I. Ferdinánd alatt a törökök Budával együtt az ország nagy részét is elfoglalták, a nyugati és északi megyék maradtak az első habsburgi királyunk birtokában, ki akkor a koronát előbb Pozsonyba, utóbb Bécsbe, majd Prágába vitette. Onnan csak II. Mátyás koronázása alkalmával hozták vissza a pozsonyi várba. Bethlen Gábor fölkelése idején a korona Zólyom várába, onnan Kassára, majd Eperjesre, végre Ecsed várában vándorolt. 1622-ben ismét pozsonyba viszik, a Rákóczi-féle mozgalom idején. 1644-ben rövid időre Győrbe került. Midőn 1663-ban Kara Musztafa Bécsnek indult, a koronát pozsonyból Bécsbe, azután Linzbe, majd Passzaába szállították. Négy évvel később újból Pozsonyban van, honnan az 1703. évi nagy tüze után Bécsbe vitték. 1712-ben visszakerült Pozsonyba és aztán 1784-ig ott maradt. II. József politikájához híven, megint csak Bécsbe vitte a koronát és a császári kincstár ritkaságai közzé helyezte el. Azóta nem is került többé Pozsony várába. 1790-ben a végső napjait élő császár engedelmével, nagy ünnepek közt Budára vitték.

— **A „Vasárnapi Ujság“** március 24-iki száma első helyen Kotász János jellemzetes virágvasárnapi képét közli; a szépirodalmi olvasmányok közt Balla Miklós és Mezey Sándor versét, Mikszáth Kálmán és Pekár Gyula eredeti s Wharton Edith angolból fordított regényét, Ady Endre elbeszélését adja e szám. Emlékezés Diószegire és Fazekásra (képekkel), Szacsvey Imre nagyváradi szobrának képei, egy kép a Petőfi szobra előtt, március 17-ikén rendezett munkásünnepéről, Roskovics Ignác két oltárképe, Csudáky Bertalan cikke a virágkultuszról (képekkel) a külföldi aktuálisok közül Casimir Perier képe, a „Jena“ hadihajó fölrobbanásáról s az orosz дума megnyitására fölvevett képek adják e szám további tartalmát, melyet kiegészítenek a tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet. Közintézetek s egyletek, Sakjáték, Képtalány, Egyveleg stb. „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkróniká“ val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest IV., Edytem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

— **Személyi hír.** Lapunk felelős szerkesztője tanulmányutjáról, melynek főcélja a külföldi egyháztársadalmi kérdések megoldási módzatai és az egyházak felügyelete alatt működő jótékonycélu intézmények megismerése volt, e hó 10-én hazaérkezik s akkor fogja folytatni „Berlini levelek“ cím alatt megkezdett érdekes cikksorozatát.

Két Biblia.

— Irta: S. Váradi Albert. —

Szép, verőfényes őszi vasárnap délutánja volt. A nap már alkonyra hajlott. A vecsernyének vége és a hivek mégsem távoznak a templomból. Az Ur-asztala előtti téren áll az öreg tiszteletes; körötte ünnepi csend, előtte két boldog ifju pár, . . . esküvő van. Négy szerető szív fogad örök hűséget egymásnak s kapcsolatuk össze szent eskü által.

A midőn elhangzott a „holtomiglan-holtáiglan” s rá a tiszteletes „ámen” e az ősz lelkipásztor megáldotta az Ur nevében az ifju párokat, aztán mindkettőnek mivel különös kedveltjei voltak, egy-egy szép Bibliát ajándékozott e szavak kíséretében: „olvasgassátok, mert ennek minden szava igazság és élet!” . . .

De lássuk csak, mi lett a két ifju párral?

Bizony, ha tekintjük nagy különbséget, óriási ellentéteket találunk e két családnál. S önkénytelenül is gondolkozni kezdünk a felett, hogy vajjon mi lehet ennek az oka? hisz a jó öreg lelkipásztor mindkettőnek egyenlően megmutatta az utat az életre, mindkettőt ugyanazon jó-tanácsokkal látta el. A felvetett kérdésre kielégítő feleletet ad nekünk az alábbi kis, bibliai történet. Mindnyájan tudjuk, hogy az Idvezítő Ur Jézus Krisztus valahányszor prédikált, beszédében mindig több-kevesebb példabeszéddel élt. Egy alkalommal tanítványai így szoltak hozzá: Mester! mi az oka annak, hogy igazán oly egyszerű és ép oly értelmes példázataid dacára is beszédeidnek sikere az emberekben nem egyenlő? Jézus így válaszolt: Sok függ ezen tekintetben a hallgatók minőségétől; valamint a földmivelő elhintett magvai közül csak azok kelhetnek ki s verhetnek tartós gyökeret, melyek nem utfélre hanem jó földbe hullanak.

Sok függ folytatá tovább attól is, hogy az igaz tudomány mellett hamisak is terjesztetnek, melyeknek rossz következései az emberek tetteiben látszanak meg de a melyeket erőszakkal kiirtani nem tanácsos, nehogy a jobb és nemesebb gyümölcsök is kiszaggattasának: miképen ugy mond a vetésnek gazdája nem engedé szolgálainak kitépni a konkolyt, melyet jó magvai közé ellensége vetett, sőt így szól nekik: „engedjétek, hogy mindkettő növekedjék együtt az aratásig és az aratás idején meghagyom az aratóknak szedjétek össze először a konkolyt és kössétek azt kékébe, hogy megégettessék, a jó gabonát pedig takarjátok be az én csűrömbé. (Máté 13. rész.)

Oh, mily találó Jézusnak eme szép példázata a Sánta Jóska és Kelemen János családjára!

Ott az utfélre, kösziklára, tövis közé hullott magvak! Itt pedig a jó föld termő kalászokkal!

Ott a hamis tudományok áldozatává lett vergődő szív! Itt meg az igaz tudománnyal, isteni igével táplált boldog lélek!

Ott pusztulás nyomor és halál!

Itt virulás, boldogság és élet!

Dehát hogyan lehet ez? Mi az oka? A felelet igen egyszerű: „az ígét lehet csupán csak hallgatni,” így tett Sánta Jóska, „de lehet hallgatni és követni is,” így cselekedett Kelemen János. S a kettő között ég és föld a különbség!

A mig Kelemen János mindig szeme előtt tartotta eskető papjának intéseit, jó tanácsát, az erényes és istenes életet, melyek őt el is vezérelték a teljes megelégedettségre s az ebből folyó boldogságra, addig

Sánta Jóska háttérbe szoritotta a lélek ügyeit s előnyt adott a szívében uralgó bűnös kívánságoknak, nem számítva, nem is gondolva a következményekkel oda dobta magát a sátán karjaiba, s így vészt hozott önnön fejére és egész családjára.

Mig Kelemenéknél jóra való és becsületes munkában izzadott, égett kora reggeltől késő napestig minden kéz, szóval mig nekik édes gond és könnyű teher volt a fáradozás, a munka; addig Sánta uram, minthogy a tétlen henyeséget nagyon kedvelő ember volt, örömmel hódolt a népbolondító szociálisták ferde, tévtanainak s ő is beszegődött a korcsmák falait nap-hosszat döngető és fizetés emelésért üvöltő vad csorda tagjai közé.

Oh, szájalomra méltó, boldogtalan ember! otthon családjá éheznek, nyomorog s ő addig a korcsmákban tivornyázva, munka nélkül várja a sült galambot. Lám Kelemenék dolgoznak hiven, szorgalmasan és meg is van ott a hűséges munkának jutalma: az áldás. Ők tudják e nagy igazság jelentőségét: „munka teszi édessé kenyerünket, nem a henye kényelem!”

Egy téli setét estén Kelemen János uram künn járván az udvarán, az utról valami fájdalmas nyöszörgést hallott. Kezébe veszi lámpását és indul a kapu felé. Amint kilép az utcára ott látja az árokban fetrengeni Sánta Jóska, ki most is a korcsmából jött, hol iddógálás közben szóváltásból verekedés keletkezett s őt is megkésélték. Eddig valahogy nagy bajjal elvánszorgott, de itt beleesett a sánczba, s ha Kelemen észre nem veszi, talán ott pusztul el, megfagy. Kelemen kihívá fiait beviteti saját házába és ápolás alá veszi. Másnap reggel midőn Sánta megébred, felnyílt szemei a mestergerendán akadnak meg, ott látja a Kelemen János „Bibliá”-ját, de nem a portól és a feledés homályától borítva, mert Kelemen használja is, gyakran olvasgat belőle. Ez Sánta Jóska egyik emléket juttat eszébe. Képelete előtt átsuhan multja. Föltűnik előtte az a szép őszi vasárnap, mikor az öreg tiszteletes urtól ő is kapott egy ilyen „Bibliá”-t, de biz az már valahol a padláson, vagy valami lomtár ládájának fenekén az egerek martaléka lett. . . S ha visszatekint ifjuságára, oh mi más volt ő is akkor! . . . Egész valójában megborzadt e gondolatnál. Megtérést, javulást fogadott, oh de már késő! életét lelte . . .

Mikor eljöttek szociálista czimborái, hogy betegségében vigasztalják, undorral fordult el tőlük s pokoli kinjai közt így jajdult fel: Oh, ti, kik gyilkosaim lettetek! . . . oh, adjatok még uj kinokat azokhoz, melyeket már szenvedek; bonczoltassatok fel az egész örökvalóságom át millió uj hóhérok által, csak Istenemtől ne fosszatok meg egészen, emésztő lángjaim rózsáknak fognak tetszeni, az ördögök dühössége nyájas öleléseknek, e börtönök jalkiáltásai bájoló zenéknek, s a pokol gyönyörű palotának; csak e borzasztó kintől szabadulhassak, melyet most lelkemben és testemben szenvedek; csak Istenemet találjam fel ismét! . . .

De fájdalom már minden késő! Ha Isten ígének nem csupán csak hallgatója, hanem megtartója is lett volna ha ideje korán eszébe vette volna a „Szent Bibliá”-nak eme szavait: Emlékezzél meg a te Teremtődről a te ifjuságodnak idejében, mig a veszedelemnek napjai el nem jönnek, és mig eljőnnének azon esztendő, melyekről azt mondjad: Nem szeretem ezeket! (Predikátor XII. 3.) Ha meggondolta volna jó előre, hogy aki a testnek vet testből arat magának

kárhozatot ; s ki a léleknek vet, az a lélekből arat örök életet. (Gal. VI. 8.) Akkor bizonyára nem jutott volna azon szánandó, nyomoruságos helyzetbe, melyben most nyög, hanem életének végórájában nyugodtan hajthatná le fejét a mennyei Atya karjai közé eme szavakkal: „Áldott legyen az Ur! az én erősségem és az én paizsom, ő benne bizott az én szívem és az én énekemmel dicsérem Ötet!” (Zsolt. 28. 7.)

* * *
A ki az ígét csupán csak hallgatja, de nem tartja meg, az olyan, mint a bolond ember, aki házát, azaz életét homokra építi. Eljő az árviz, fujnak a szelek, megütköznek a házba és az összedől s romlása nagy lesz.

A ki pedig az ígét nemcsak hallgatja, hanem cselekszi is, az olyan, mint a bölcs ember, a ki házát azaz életét kősziklára építette. Eljő az árviz, fujnak a szelek és megütköznek a házba ; de az nem dől össze. (Máté VII. 24 - 27.)

„A bölcs embert az ige üdvösséges ereje megtartja és boldogítja.”

Vajha mi mindnyájan a bölcs emberhez hasonlitanánk s életünket Isten Igéje kőszikla alapjára építenők!!!

Ev. ref. lelkészek figyelmébe

Most jelent meg:

Simon Elek vadasdi ev. ref. lelkész

Eredeti Egyházi beszédei.

A mű 9 és fél ivre terjed, bolti ára 3 korona.

Tartalmaz 27 egyházi beszédet, melyek részint ünnepekre, részint más alkalmakra irattak.

Megrendelhető: Reichardspert J. és Társa könyvkereskedésében Maros-Vásárhelyt és a szerzőnél Vadasdon.

A Dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált hies

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi süketéget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást meg idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszer-tárban.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió kor.

Fiókintézetek és kirendeltségek: Csikszereda, Gyergyó-szentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely és Székely-Keresztur.

Van szerencsénk értesíteni, hogy Széchényi-téri intézeti házunk földszinti sarokhelyiségében külön

Bank és Pénzváltó-üzletet

létesítettünk, melynek üzletköre a következő:

1. **Értékpapírok, idegenpénzek** és érmek vétele és eladása.
2. **Tőzsdei megbízások** teljesítése.
3. **Sorsjegyek eladása letétjegyre** csekély foglaló lefizetése ellenében, a fennmaradó vételért az intézet mérsékelt kamat mellett kölcsön adja, — akár pedig egyenlő havi **részletfizetésre** is. — Az első részlet lefizetése után a sorsjegyekre eső nyereség már a vevőt illeti.
4. **Sorsjegy igérvények** kibocsátása minden huzásra.
5. **Árfolyam veszteség elleni biztosítás.**
6. **Kisorsolt sorsjegyek** és egyéb sorsolt értékpapírok beváltása.
7. **Előlegek nyújtása értékpapírokra** a legmérsékeltebb kamat mellett.
8. **Osztlysorsjegyek** elárúsítása.
9. **Takarékbetétek vétele** könyvecskékre, folyó- és cheque számlára.
10. **Szelvények beváltása** és új szelvényvek beszerzése.
11. **Utalványok és hitellevelek kiállítása** bel és külföldi piacokra.
12. **Letétek. Elfogadunk értékpapírokat, okmányokat** kezelésre vagy lepecsételt csomagban megőrzésre mérsékelt díj mellett.
13. **Magánpénztárak (Safe deposit)** Értékpapírok, okmányok, ékszerek, végrendeletek stb, tűz- és betörés mentes megőrzésére szolgáló rekeszek olcsó díj melletti bérbeadása.
1. **Költségmentes megvizsgálása** sorsjegyek és mindennemű sorsolás alá eső értékpapírok huzásának
15. **Kivdorlóktól érkező** pénzek, utalványok és chequek legolcsóbb beváltási helye.

Foglalkozunk egyáltalán mindazzal, a m a bank- és pénzváltó üzlet körébe vág és szívesen szolgálunk elvilágosítással és utbaigazításokkal.

pénzváltó üzlet hivatalos órá :
délelőtt 8—1 óráig
délután 3—6 óráig.

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság
Maros Vásárhelyt.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZSÉZŐ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

„VASÁRNTAP“

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES HETILAP.

== AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET EGYHÁZI ÉRTEKEZLETÉNEK KIADÁSA. ==

Szerkesztik: **Tóthfalusi József** ref. lelkész és **Paál Gusztáv** ref. koll. tanár, Maros-Vásárhelyt.

Mi a „Vasárnap“ célja?

A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és olvasni szerető magyar és első sorban erdélyi református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó, a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen.

Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra“?

A „Vasárnap“ előfizetési díja egész évre 4 korona, félévre 2 kor., negyedévre 1 korona. Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap“ kiadóhivatala címére Maros-Vásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést czélszerűen eszközölheti mindenki a maga illetékes lelkésze útján is, a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni.

Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elé.

A „Vasárnap“ jutányos áron hirdetésekét is elfogad.

